

Nr 103.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående försäljning av förra militiebostället Bökås nr 1 i Jönköpings län; given Stockholms slott den 12 mars 1915.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Bökås nr 1 i Hjälmteryds socken av Jönköpings län må försäljas till Hjälmteryds kommun mot en köpeskilling av 30,150 kronor att erläggas med en sjättedel vid tillträdet och en sjättedel den 14 mars varje av nästföljande fem år med förbehåll om rätt för köpare av från egendomen redan försäld skog att avforsla densamma under tiden intill den 14 mars 1918, samt under villkor i övrigt,

att fastigheten säljes i det skick den vid tillträdet finnes, varvid kommunen inträder i de rättigheter och skyldigheter, kronan ägt till den arrendator eller brukare, som vid samma tid avträder egendomen;

att köpeskillingen skall erläggas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att köpebrev utfärdas, så snart första sjättedelen av köpeskillingen erlagts och kommunens skuldförbindelse å återstoden avlämnats;

att kommunen skall svara för de å fastigheten för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder; samt

att kommunen skall ensam vidkännas kostnaderna för lagfart å köpet och för inteckning i fastigheten till säkerhet för berörda skuldförbindelse samt andra med köpet förenade utgifter.

De till ärendet hörande handlingar och karta skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12
mars 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde.

Den 24 januari 1913 förordnade Kungl. Maj:t, att det för tiden till den 14 mars 1915 mot ett årligt arrende av 600 kronor utarrenderade förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Bökås nr 1 i Hjälmseryds socken av Jönköpings län skulle i kronans ägo bibehållas och genom domänstyrelsens försorg i vederbörlig ordning ånyo utarrenderas. Egendomen, som är belägen 9 kilometer från Lamhults järnvägsstation, har en areal av 214.221 hektar, därav 12.034 hektar tomt och åker, 6.156 hektar äng, 191.457 hektar betes- och skogsmark samt 4.574 hektar impediment.

Sedan egendomens arrendator icke begagnat sig av honom till-

erkänd optionsrätt vid den förnyade utarrenderingen, blev arrenderätten vid tre särskilda tillfällen utbjuden å offentlig auktion utan att antagligt anbud erhöles. Med ändring av ovan åberopade den 24 januari 1913 meddelade beslut förordnade därför Kungl. Maj:t den 31 december 1914, att ifrågavarande egendom med undantag av vissa till försäljning särskilt för sig avsedda poster ståndskog om tillsammans 1,919 kubikmeter, uppskattade tillhopa till 12,537 kronor 50 öre, som under sistnämnda år utstämplats av jägmästaren i Jönköpings revir, skulle på de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor försäljas å offentlig auktion med förbehåll om rätt för köpare av omförmälda skog att under en tid av tre år från den 14 mars 1915 avverka och bortforsla densamma.

Efter det domänstyrelsen anmodat Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet att föranstalta om den sålunda anbefallda auktionen, vilken ut-satts att hållas den 1 nästkommande april, hava å Hjälmseryds kommunal-stämmas vägnar kyrkoherden C. N. Nicklason, kommunalnämndens ord-förande komministern A. V. Thornell och kommunalstämmans ordförande Frithiof Aronsson i en till styrelsen insänd skrivelse gjort framställning att, då kommunen, som under några år varit betänkt på att skaffa sig en skogsallmänning och under de senaste åren avsatt medel till en fond för ändamålet, hade klart för sig, att ifrågavarande egendom skulle vara lämplig till en sådan skogsallmänning, och då frågan om bildande av dylik allmänning vore av synnerlig vikt icke minst i dessa trakter, där skogen vore hårt medtagen, kommunen måtte få, utan att auktion hölles, till ett fastställt minimipris eller, om detta ej kunde bifallas, till samma pris som den vid auktionen högstbjudande förvärva egendomen till skogsallmänning.

Med skrivelse den 26 februari 1915 har domänstyrelsen underställt detta ärende Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat berörda an-sökning och infordrade yttranden däröver dels av t. f. överjägmästaren i Smålands distrikt och dels av Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet, som tillika insänt protokoll vid extra kommunalstämma med kommunen den 21 sistnämnda månad, utvisande att kommunen vid slutlig behandling av frågan beslutat att söka förvärva ifrågavarande egendom utan auktion för dess beräknade saluvärde, 30,130 kronor, ifall av behov utjämnat till 30,150 kronor, ävensom anhållit att få om möjligt inbetala köpe-skillingen under 10 år i stället för under 6 år enligt auktions-kungörelsen.

T. f. överjägmästaren har anført, att av ifrågavarande krono-egendom en idealisk skogsallmänning skulle kunna bildas. Utmarken vore nämligen till övervägande del synnerligen lämplig för skogsproduk-

tion och en stor del av densamma vore bevuxen med mycket växtlig, ung och medelålders skog, som, om den bleve väl vårdad, i framtiden kunde bliva till ovärderlig nytta för orten. Om egendomen försålles i vanlig ordning å offentlig auktion, vore det nog sannolikt, att den vid värderingen föreslagna summan komme att överskridas, men det vore nog också säkert, att egendomen då komme att råka i händerna på skogshandlare, vilka för att tillförsäkra sig största möjliga vinst komme att inom kort skövla de vackra och växtliga ungskogsbestånden, varefter egendomens förmåga att producera skog sanuolikt aldrig komme att bliva utnyttjad. På grund härav har t. f. överjägmästaren ansett, att kommunens önskan att förvärva egendomen till sockenallmänning borde vinna allt möjligt beaktande.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har anfört följande.

Den nuvarande arrendatorn av egendomen hade visserligen sedan år 1904 och före honom hans fader innehaft egendomen, men då han dels icke begagnat sig av honom medgiven optionsrätt vid egendomens förnyade utarrendering, dels vid de tre auktioner, som hållits för utarrenderingen, avgivit anbud för låga att kunna antagas, syntes det Kungl. Maj:ts befallningshavande som om vid bedömande av förevarande ansökning icke borde tagas någon större hänsyn till att samme arrendator — enligt vunen upplysning — vid den nu utsatta försäljningsauktionen ämnade uppträda såsom spekulant. Enligt vad till Kungl. Maj:ts befallningshavandes kännedom kommit, kunde det för övrigt antagas, att arrendatorn, om kommunen inköpte egendomen, skulle få fortfara att bruka densammas inägor. Kommunens erbjudande att för egendomen betala samma pris som den vid auktion högstbjudande syntes icke förtjäna avseende i betraktande av de olägenheter, som ett sålunda stadgat förvärvssätt kunde hava till följd. I anledning härav syntes blott kommunens erbjudande, sådant det genom beslutet å siståberopade kommunalstämma blivit framställt, böra förtjäna beaktande. Vad egendomens saluvärde beträffade, hade detsamma av Kungl. Maj:ts befallningshavande beräknats sålunda:

saluvärdet vid värderingsförrättning år 1912.....	kronor	39,400	
jämte oredovisad byggnadssumma	»	230	39,630
minskades med skillnaden mellan skogens värde			
vid nämnda förrättning.....	kronor	23,000	
och dess nuvarande värde	»	13,500	9,500
då nuvarande saluvärde bleve.....	kronor		30,130.

Då det av kommunen uppgivna syftet med förvärvet, bildandet av en skogsallmänning, syntes Kungl. Maj:ts befallningshavande vara värt all uppmuntran från det allmännas sida, tillstyrkte Kungl. Maj:ts befallningshavande kommunens förevarande ansökan.

Domänstyrelsen har, med tillkännagivande att den utstämplade ståndskogen redan försålts, varvid erhållits en köpesumma av 16,960 kronor, förklarat sig anse det ändamål, för vilket egendomen i fråga av kommunen avsåges att förvärfvas, vara så behjärtansvärt, att styrelsen ej tvekade att understödja kommunens framställning, sådan densamma beslutats vid senaste kommunalstämma; dock ansåge styrelsen, att utsträckt tid för köpeskillingens erläggande utöver vad i brevet den 29 maj 1874 stadgades ej borde medgivas.

I likhet med myndigheterna anser jag åstadkommandet av sockenallmänningar vara värt all uppmuntran. Jag finner icke något vara att erinra mot den föreslagna försäljningsformen eller det bjudna priset. Den till den 1 april 1915 utlysta försäljningsauktionen torde böra inställas och domänstyrelsen anbefallas att föranstalta om egendomens skötsel och vård till den 14 mars 1916.

Ehuruval egendomens arrende icke överstiger 600 kronor, läser riksdagens medgivande vara erforderligt för egendomens försäljning till kommunen på nu föreslaget sätt. Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att ifrågavarande egendom må försäljas till Hjälmteryds kommun mot en köpeskillning av 30,150 kronor att erläggas med en sjättedel vid tillträdet och en sjättedel den 14 mars varje av nästföljande fem år med förbehåll om rätt för köpare av från egendomen redan försåld skog att avforsla densamma under tiden intill den 14 mars 1918 samt under villkor i övrigt,

att fastigheten säljes i det skick den vid tillträdet befinnes, varvid kommunen inträder i de rättigheter och skyldigheter, kronan ägt till den arrendator eller brukare, som vid samma tid avträder egendomen;

att köpeskillingen skall erläggas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att köpebrev utfärdas, så snart första sjättedelen av köpeskillingen erlagts och kommunens skuldförbindelse å återstoden avlämnats;

att kommunen skall svara för de å fastigheten för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder; samt

att kommunen skall ensam vidkännas kostnaderna för lagfart å köpet och för in-teckning i fastigheten till säkerhet för berörda skuldförbindelse samt andra med köpet förenade utgifter.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställd behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Herman Schlytern.
